

ה"ת 39304/05/22 - ג.דורון מוטורס בע"מ נגד מדינת ישראל - להב 433, פרג' זערורה

בית משפט השלום בנצרת

ה"ת 39304-05-22 ג.דורון מוטורס בע"מ נ' להב 433 ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת מיסא זועבי
המבקשת	ג.דורון מוטורס בע"מ
נגד	
המשיבים	1. מדינת ישראל - להב 433 2. פרג' זערורה

החלטה

1. תיק זה עניינו בקשת חברת ג. דורון מוטורס בע"מ (**להלן: "המבקשת"**) לשחרור רכב מסוג ב.מ.וו, מספר רישוי 243-04-302 (**להלן: "הרכב"**), התפוס ע"י משיבה 1 (**להלן: "המשיבה"**). הרכב נתפס במסגרת חקירה כלכלית מקיפה, שביום 16.11.2021 הפכה לגלויה, ובה ריבוי חשודים, בחשד לביצוע עבירות מרמה, עבירות על פקודת מס הכנסה, חוק המע"מ, הלבנת הון ועוד. בין החשודים גם משיב 2.
2. בשל העובדה כי רכב זה, נכלל על רשימת התפוסים שביקשה המשיבה להאריך תוקף תפיסתם במסגרת תיק ה"ת 16660-05-22, ובהסכמת הצדדים הוריתי על איחוד הדיון ולכן ההחלטה מתייחסת לשתי הבקשות בשני ההליכים יחדיו.

רקע והשתלשלות ההליכים בבקשה

3. ביום 18.05.22 הוגשה על ידי המבקשת לבית המשפט השלום בקרית שמונה, בקשה לשחרור התפוס, בהתבסס על פסק דין שניתן ביום 30.03.2022 בת"א 47092-03-22 ג. דורון מוטורס בע"מ נ' פרג' זערורה, ונדון בפני כב' השופט רונן פיין. בפסק הדין נקבע כי על בסיס הצהרות המשיב, הסכם המכר בין הצדדים מיום 03.08.2021 מבוטל. עוד נקבע שהרכב בבעלות המבקשת (**להלן: "פסק הדין ההצהרתי"**).
4. בסעיף 8 לכתב התביעה, נטען על ידי המבקשת כדלקמן:

"יובלט ויודגש כבר עתה, כי למבקשת אין ולא היה כל קשר לפרשיה הכלכלית נשוא המעצרים. עוד יודגש כי מנהלה של המבקשת (להלן: "דורון") נקרא להתייצב לחקירה, וכך עשה תוך שהוא משתף פעולה באופן מלא עם רשויות החקירה."

5. עוד באותו היום של הגשת הבקשה, ניתנה החלטה על העברת הבקשה לתגובת המשיבים עד ליום
עמוד 1

25.05.22. ביום 26.05.22 הוגשה בקשת המבקשת לשחרור התפוס בהיעדר תגובת המשיבים. והחלטה כמבוקש ניתנה עוד באותו היום.

6. למחרת הוגשה בקשה בהולה מטעם המשיבה לביטול ההחלטה מיום 26.05.2022. נטען כי הבקשה לא הומצאה לידיעתה. עוד צוין בבקשה:

"יובהר כי המבקש והמשיב 2 שניהם חשודים בפרשייה ונחקרו בין היתר לעבירות פליליות שבוצעו ע"י המבקש והמשיב 2 לעניין הרכב נשוא הבקשה..

ובהמשך, בסעיף 19 צוין כך:

למען הסר ספק, המבקש חשוד בפרשה כמי שקשר עם המשיב 2 ואחרים ממשפחתו ולא ממשפחתו להסתיר בעלותם ברכבים שקנו מהחברה בבעלותו ובכך לסייע להם להלבין את הונם וקשר לחברות חשודות פליליים."

7. כמו כן, צוין בסעיף 8 כי הוגשה בקשה להארכת תוקף תפוס לעניין הרכב וכי יש להורות על ביטול ההחלטה, וכי על המבקשת לפנות לבית המשפט שדן בהליך החזרת הרכב, כמו גם יתר הרכוש התפוס הנוסף.

8. בתשובתה מיום 01.06.2022, התנגדה המבקשת לבקשת המשיבה להעברת הדין. בסעיף 8 לתשובה קשרה בעצמה את בעל החברה מר דורון גבאי (להלן: "דורון") לחקירה הכלכלית הרחבה שמתקיימת, וכך צוין על ידה:

"אשר על כן, נהיר כי המדובר בטענות סרק מטעם המשיבה 1 ואשר בוודאי אין מתייחסות לגופה של בקשת המבקשת. המבקשת תשוב על טענותיה ותציין כי מנהלה אכן נחקר אצל המשיבה 1 בעניין אותה פרשה, אולם ברור כי המבקשת שעיסוקה במכירת רכבים ומנהלת היא מגרש גדול לסחר רכב, אינה קשורה כלל לפרשייה ולמעט העובדה המצערת שהתקשרה במהלך עסקיה הרגיל עם המשיב 2 בהסכם למכירת רכב."

9. לאחר תגובות הצדדים, ביום 08.06.22 ביטל בית המשפט החלטתו מיום 26.05.22 לשחרור התפוס, והעביר את ההחלטה לעיון מותב זה למתן החלטה. כן, ביקש מב"כ החברה להודיע, מדוע לא יוטלו עליה הוצאות אישיות מאחר שלא פרסה את מלוא התמונה העובדתית ולא התייחסה להליכים האחרים שהתנהלו ומתנהלים בנוגע לתפוס. לרבות העובדה כי לא צוין כי הרכב נתפס בצו תפיסה שניתן במסגרת הליך שהתנהל בבית משפט השלום בנצרת. וכי לא צוין שבאותו יום שהוגשה הבקשה בהליך זה, הוגשה בקשה מטעם המבקשת בהליך המתנהל בבית המשפט השלום בנצרת, להארכת תוקף התפוס.

10. בתגובה לכך הגישה המבקשת שתי בקשות: האחת למתן החלטה בנושא שחרור התפוס, שלטענתה, לא ניתנה לאחר שהוחלט על עיכוב ביצוע של ההחלטה מיום 26.5.22. השנייה, תשובה לעניין השתת ההוצאות. כאשר לדידה, אין מקום להשית עליה הוצאות, מכיוון שהתנהלותה הייתה ללא דופי (כאמור בתשובתה מיום 22.06.22). בתשובתה זו ציינה כך:

"7. בנסיבות בהן לא היה ידוע לב"כ המבקשת מכוחו של איזה צו נתפס הרכב ואף בעת הזו רב הנסתר על הגלוי, בוודאי שלא הסתירה דבר מעיני בית המשפט הנכבד בבקשתה.

8. כך או כך, בעל זכות זכאי לפנות לבית המשפט בבקשה לשחרור תפוס שידוע לו שמצוי בידי המשטרה ואשר טוען הוא כי הינו בעל הזכויות בו, וזאת מבלי שקיימת לו כל חובה

להתייחס להליכים שמקיימת המשטרה ו/או מכוחו של איזה צו ו/או איזה הליך קשור לתפיסת אותו תפוס. החובה לגילוי המלא בעניין זה הינו על המשטרה והמשטרה בלבד. על המבקש להוכיח את זכותו לקבלת התפוס, הא ותו לא! שכן נהיר כי בקשות הטוען לזכות אינן במעד צד אחד.

11. בהחלטתו מיום 23.06.22, מצא בית המשפט שלא לחייב בהוצאות אישיות, על אף שהיה ראוי לפרוס כבר בבקשה לשחרור התפוס את מלוא התמונה. עוד נקבע שמכיוון שהבקשה להארכת תוקף התפוסים הוגשה לבית המשפט השלום בנצרת טרם הגשת הבקשה בהליך זה, לשם ייעול הדיון ושמירת זכויות המבקשת, יש להעביר את הבקשה לדיון בפני בית משפט זה.
12. ביום 28.06.22 הגישה החברה בקשה למתן הבהרה להחלטותיה. וביום 29.06.22 הורה כב' הנשיא דורון פורת, כי הדיון יועבר לבית משפט השלום בנצרת וישמע בפני מותב זה, לשם ייעול וחסכון בזמן שיפוטי. כמו כן, קבע כב' הנשיא כי על כל באי הכוח לנהוג באופן גלוי עם בית המשפט, ולפרוס בפניו את התמונה המלאה של הדברים. במיוחד כאשר מדובר במקרה אודותיו מתנהלים הליכים שונים בפני מותבים שונים.
13. ביום 03.07.22 הגישה המבקשת בקשה לעיון מחדש בהחלטה מיום 29.06.22. וביום 26.07.22 דחה כב' הנשיא את הבקשה לעיון חוזר וקבע בין היתר, כי המבקשת לא הציגה באופן גלוי את מלוא הדברים בפני בית המשפט, על אף שקיימת לה חובה לעשות כן בהתאם לחובתה כלפי בית המשפט ובהתאם לכללי לשכת עורכי הדין. עוד נקבע כי המבקשת לא ציינה בכתב התביעה כי קיים הליך מקביל בו התבקשה הארכת תוקף תפיסת הרכב, על אף שידעה על כך, ואף הגישה באותו היום בקשה בהליך שם. במצב דברים כזה, בו לא נפרשה בפני בית המשפט מלוא התמונה העובדתית, לא ניתן לומר שהתקיים דיון לגופו של עניין ועל כן, אין כל מניעה לעשות שימוש בסמכות לפי סעיף 49 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984.
14. לאור האמור לעיל, נשמע הדיון בבקשה בפניי, והדיון אוחד עם בקשת המדינה בתיק ה"ת 16660-05-22, להארכת תוקף החזקת התפוס.

תמצית טיעוני הצדדים

15. המבקשת טענה כי, ביום 3.08.21 התקשרו הצדדים בהסכם למכירת רכב פרטי, יד ראשונה מסוג ב.מ.ו. מ.ר 243-043-02. המבקשת טרם מכירת הרכב למשיב 2, רכשה את הרכב האמור מאת חברת ע.ר. לקצ'ורי מוטורס בע"מ ביום 3.02.21.
16. תמורת הרכב בהתאם להסכם המכירה הינו על סך ₪ 800,000 הצדדים סיכמו כי תמורת הרכב תשולם למבקשת במספר תשלומים ובהמחאות דחיות. החל ממועד ההתקשרות בקשר לרכב, קיבל המשיב 2 את הרכב לידיו וקיבל בו את זכות השימוש משך מספר חודשים מבלי שהתבצעה העברת בעלות במרשמי משרד הרישוי על שם המשיב 2. עוד הודגש כי הרכב במרשמי משרד הרישוי רשום על תו הסוחר של המבקשת ותוך שמוסכם כי הבעלות ברכב הן ברישום והן הלכה למעשה באופן קנייני, תועבר לידי המשיב 2 רק לאחר ביצוע התשלום המלא בגין הרכב.
17. בפועל נפרעו בגין רכישת הרכב 9 המחאות בלבד על סך 225,000 ש"ח, קרי כרבע משווי של הרכב. יוצא אפוא כי המשיב 2 לא השלים את הליך רכישת הרכב ולא שילם את מלוא התמורה ובהתאם נותר הרכב בבעלות המבקשת.

18. המבקשת, גם לאור הערות נציג המשיבה לבעליה דורון, פנתה ביום 22.03.22 בהליך משפטי ת"א 47092-03-22 כנגד המשיב 2, במסגרתו עתרה לקבלת סעד הצהרתי של ביטול הסכם המכר שנכרת בינה לבין המשיב 2, קביעת הבעלות והזכויות ברכב, וכן בקשה להשבת הרכב והצהרה על בעלותו, תוך חיובו בתשלום פיצוי כספי כעולה מהסכם המכר.
19. ביום 30.3.22 התקיים דיון בבית המשפט השלום בקרית שמונה, במעמד הצדדים, ובמסגרתו העיד המשיב 2 כי לא שילם את מלוא התמורה ופועל יוצא מכך קיימת הפרה יסודית של הסכם המכר מצידו וכי בנסיבות ואף בהתאם להמלצת בית המשפט, מסכים להשבת הרכב לידי המבקשת. בסופו של הדיון, ניתן פסק דין על ידי בית המשפט, לפיו בהתאם להצהרת המשיב 2, הסכם המכר בין הצדדים מיום 3.8.21 מבוטל; על המשיב 2 להשיב את הרכב באופן מיידי לידי המבקשת; המבקשת הינה בעלת הזכויות והבעלות ברכב; ככל והרכב אינו בידי המשיב 2, המבקשת תהיה רשאית להציג את פסק הדין בפני מי שמחזיק ברכב לרבות בפני משטרת ישראל, לצורך קבלתו לידיה.
20. יוצא אפוא כי המשך החזקת התפוס שהינו קניינה של המבקשת, על ידי המשיבה פוגע אנושות במבקשת ובקניינה ויוסיף לעשות כן עד אשר יושב זה לידיה בשים לב כי המדובר ברכב יוקרה אשר ערכו יורד מחודש לחודש באופן חד ומאיך נמנעת ממנה האפשרות למכרם בשוק החופשי לצדדי ג'.
21. נטען כי המבקשת התקשרה עם המשיב 2 בהסכם מכר בתמורה מלאה רשומה ומוצהרת. למבקשת עומדת חזקת תום הלב הנדרש בענייננו. בהתאם לפסיקה, למבקשת קיימת זכות מוכרעת בנכס עצמו. ככל הידוע למבקשת, נגד המשיב 2 טרם הוגש כתב אישום ועל כן עומדת לו חזקת החפות. נכון הדבר אף ביחס לנכסיו. זאת ועוד נהיר כי לא נתבקש כל סעד כספי כנגד החברה מחד ומאיך המדובר בחברה לה נכסים, זכויות רבות לרבות רכבי רבים. למען הסר ספק, אין מחלוקת כי המבקשת עוסקת במהלך העסקים הרגיל במכירת רכבים ובדגש על מכירת רכבי יוקרה, כך כי המדובר ברכב שנרכש על ידה בתמורה מלאה מצד ג' אחר, טרם מכירתו למשיב 2. זאת ועוד, אין חולק כי המבקשת התקשרה עם המשיב 2 בתום לב למכירת הרכב תוך שאין היא מבצעת כל עבירה ו/או אין אינדיקציה לגבי ידיעה על כל עבירה שמבוצעת לכאורה על ידי המשיב 2.
22. נטען כי המשך החזקת הרכב מהווה פגיעה אנושה תדמיתית וכלכלית עבור המבקשת, משכך מתבקש בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו בהתאם לסעיפים 34 ו-40 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחילופי) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "**הפסד פ**") ולהורות על השבת הרכב התפוס הנמצא בבעלותה ובקניינה של המבקשת, זאת לרבות לאור פסק דין שניתן ביום 30.3.22.
23. מנגד, טענה המשיבה כי ביום 16.11.21 הפכה לגלויה חקירה רחבת היקף ובה ריבוי עצורים נגד מוחמד זערורה (פרטיק) (להלן: "**מוחמד זערור**"), אחיו של משיב 2, ואחרים. הרכב מושא הבקשה לא אותר בימים הראשונים. הוכרז במערכת המשטרית וביום 22.11.21 הרכב נתפס אצל צד ג' שאינו המשיב 2 (בניגוד לאמור בבקשה) במהלך נסיעה. לא הוגשו עד להגשת הבקשה בקשות להשבת תפוס.
24. דורון והמשיב 2 שניהם חשודים בפרשה ונחקרו בין היתר בגין עבירות פליליות שבוצעו לענין הרכב מושא הבקשה. בחקירתו באזהרה של דורון מיום 22.11.22 נמסר כי את הרכב רכש מוחמד זערור, שגם שילם עבור הרכב בעצמו. המבקש לא העביר בעלות ברכב עד שיפרעו כל השיקים שמסר מוחמד זערור. לגרסת דורון, המשיב 2 הגיע מלווה על ידי מוחמד זערור החשוד המרכזי בפרשה, ובהנחייתו חתם על חוזה הרכישה.
25. רכוש החשודים בפרשה נתפס מכוח צו בית משפט (6553-11-21 מיום 3.11.21), שהוצא כדין מתוך כוונה לחלט את רכוש החשודים היה ויורשעו. נטען כי משמעות הבקשה בה הצדדים הלכה למעשה

הסכימו ביניהם על זכותו של המשיב 2 לא מקנה זכויות לבעלות ברכב.

26. נטען עוד כי בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון נקבע כי למדינה מעמד בכורה כריבון למול זכותו של צד שלישי שאינו מחזיק בזכות קניינית (רע"פ 6705/15 **דנה שירות נמל לוגיסטיקה נ' משטרת ישראל** (21.1.16)). ומכיוון שרכב הינו מיטלטלין, בעת חתימת חוזה המכירה ומסירת הרכב, הושלמה העסקה. מצב דברים זה לא מקים למבקשת זכות ועדיפות על ההליך הפלילי, שקנה לו זכות ראשונית בהליך התפיסה בחשד לעבירות פליליות שנעברו ביחס לרכב.

27. בא כוח המבקשת מודע היטב לחקירה הפלילית ולבית המשפט בו מתנהלים דיוני הפרשה, שכן ייצג בדיוני מעצר את אחד החשודים המרכזיים. בנוסף, המבקשת לא פנתה לקבל תגובת המשיבה בדיון האזרחי שהתקיים. לדיון הגיע משיב 2 ללא ייצוג ויותר על זכותו ברכב, תוך הסתרת העובדות במלואן לבית המשפט.

28. למען הסר ספק, המבקש חשוד בפרשה כמי שקשור למשיב 2 ומשפחתו ואחרים ופעל להסתיר בעלותם ברכבים שקנו מהחברה ובכך סייע להם להלבין את הונם וכן קשור לחברות חשודות בפלילים.

29. רישום בעלות ברכב הוגדר על פי הפסיקה דקלרטיבי. נטען כי בהכרעה הנוגעת לחילוט כלי רכב על בית המשפט להתייחס "לבעלות הממשית" ברכב, ולא דווקא על מי שרשום כבעלים במשרד הרישוי.

30. נטען כי ההליכים הפליליים קודמים מבחינת סדר הזמנים להליכים האזרחיים. שני הצדדים לא ציינו כי הרכב תפוס מכוח צו בימ"ש והדיונים שהתקיימו בעניינו טרם הגשת הבקשה לבית המשפט האזרחי; לא צוין כי הצדדים נחקרו באזהרה בחשד לעבירות שבוצעו ביחס לרכב; לא ציינו בפני בית המשפט כי התקיימו דיוני החזרות תפוס בעניין הרכוש התפוס מהחשודים.

31. בתיק מעצר ותפיסת רכוש דרך המלך היא כי בקשות להשבת התפוס, יוגשו במסגרת ההליך הפלילי. מכיוון שאחת מתכליות התפיסה הפלילית הנה מניעת והימשכות העבירה הפלילית.

32. משיב 2 הגיב אף הוא לבקשה וטען כי ממועד מתן פסק הדין, חדל המשיב 2 מלהוות בעל זיקה, כל זיקה ברכב נשוא הליך זה, משפטית ועובדתית. העובדה כי הרכב נתפס במסגרת חקירה פלילית על ידי משטרת ישראל, כלל לא הוסתרה מעיני בית משפט השלום בקרית שמונה ולראיה ההתייחסות לנושא זה עולה מסעיף 4 לפסק הדין.

33. במעמד הדיון בפניי חזרו הצדדים על טיעוניהם. ב"כ המבקשת הדגיש כי מדובר בעסקה לגיטימית אשר נערכה בין המבקשת למשיב 2. בגינה קיבלה שיקים דחויים משלא שילם משיב 2 את מלוא התמורה, בהתאם לזכות שעמדה לה פנתה לבית המשפט בתביעה לביטול ההסכם ולהשבה ולא מתוך שיתוף פעולה עם גורם כזה או אחר במטרה להסוות מקור הכסף. המדובר בהחלטה מחייבת והמשיבה אינה יכולה לנהוג בניגוד לה.

34. המשיבה לא מצאה לנכון לצרף את המבקשת לבקשה להארכת תוקף תפיסת הרכב, גם לאחר שהמבקשת ביקשה להצטרף. היא גם לא פנתה לבית המשפט בהליך אזרחי, לענין פסק הדין שניתן, חרף החלטת בית משפט זה שיש לה הזכות לעשות כן.

35. נטען עוד כי, המבקשת נטולת כל אינטרס בסוגיית הפליליות הנטענות כאן, כל העובדות הצריכות לענין הובאו בפני בית המשפט בהליך האזרחי כאשר המשיבה לא היתה וגם לא היתה צריכה להיות צד בהליך זה משאין היא צד להסכם ואין לה גם אמריה בקשר להתקשרות בין הצדדים. ההליך האזרחי אינו עוקף שום צו. המשיבה אינה בעלת זכויות ברכב וכל שניתנה לה, הזכות לתפוס את הרכב לצורך חילוט עתידי,

ככל שיוגש כתב אישום ואדם יורשע. הזכות הזאת איננה זכות קניינית, והיא מתייחסת אך ורק למצבת הזכויות שבגינה נידון מורשע עתידי.

36. המשיבה מנגד, ציינה כי הרכב נרכש על ידי מוחמד זערור ונרשם על שם משיב 2 כדי להסתיר את רכוש של מוחמד. המשיב 2 נעצר ונחקר וקיים גם נגדו חשד סביר לביצוע עבירות הלבנת הון. על פי החשד, משיב 2, ניהל חברות שהיו רשומות על שמו על מנת להסתיר את הבעלות האמתית של אחיו מוחמד. צורת ההתנהלות של מוחמד באופן כללי תואמת את עניינו של דיון זה.
37. בהתאם להלכת בית המשפט העליון, ההליך האזרחי ועניינם של צדדי ג' תמי לב נסוג אל מול סמכות התפיסה הפלילית לצרכי חילוט. הדברים מקבלים משנה תוקף, עת עסקינן בהליך אזרחי במסגרתו פעלו הצדדים בחוסר תום לב תוך הטעיית בית המשפט ואי הצגת מלוא העובדות הצריכות לענין, על כן מדובר בהחלטה שהינה בטלה מעיקרה (void).
38. משניתן צו תפיסה כדין, ולמבקשת זכות אובליגטורית ברכב הייתה פתוחה בפניה אפשרות אחת בלבד, לתבוע בהליך אזרחי את יתרת החוב שחש למשיב 2, ולא למתן פסק דין הצהרתי. וככל וחפצה המבקשת להפוך את הצו, היתה פתוחה בפניה הדרך להגיש ערר לבית המשפט המחוזי ולא לפנות בהליך אזרחי בציר עוקף להליך הפלילי בניסיון ליצור אנרכיה במערכת בתי משפט ויטלול את הנפקות של הליכי תפיסת רכוש לצורכי חילוט בהליך פלילי.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

39. סמכותו של בית המשפט לחלט רכוש הרלוונטי לענייננו מצויה בפרק ו' לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**"). הסמכות והחריגים לה קבועים בסעיף 21 לחוק, שקובע להלן:

- "21. (א) הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 3 או 4, יצווה בית המשפט, זולת אם סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש מתוך רכושו של הנידון בשווי של רכוש שהוא -**
- (1) רכוש שנעברה בו העבירה, וכן רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך;**
- (2) רכוש שהושג, במישרין או בעקיפין, כשכר העבירה או כתוצאה מביצוע העבירה, או שיועד לכך.**
- (ב) לענין סעיף זה, "רכושו של הנידון" - כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו.**
- (ג) לא נמצא רכוש של הנידון למימוש צו החילוט במלואו, רשאי בית המשפט לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, שהנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה; לא יצווה בית המשפט כאמור לגבי רכוש שמימן או שהעביר הנידון לאותו אדם לפני ביצוע העבירה שבשלה הורשע, ושלגביה ניתן צו החילוט.**
- (ד) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש כאמור בסעיף זה אלא לאחר שנתן לנידון, לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו או בשליטתו ולמי שטוען לזכות ברכוש, אם הם ידועים,**

הזדמנות להשמיע את טענותיהם.

..."

40. מכוח סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, חלות על הליך החילוט, בשינויים המחויבים, הוראות סעיפים 36 עד 36 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"). בתוך כך, חל גם סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים, הקובע סייגים לחילוט רכוש:

"36ג. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי סעיפים 36א או 36ב, אם הוכיח מי שטוען לזכות ברכוש כי הרכוש שימש בעבירה ללא ידיעתו או שלא בהסכמתו, או שרכש את זכותו ברכוש בתמורה ובתום לב ובלי שיכול היה לדעת כי הוא שימש או הושג בעבירה".

41. מעיון בהוראות החוק לעיל, עולה כי הכלל הוא חילוט לטובת המדינה, ואילו הסגת החילוט מפני אדם אחר הטוען לזכות היא החריג לכלל. חוק איסור הלבנת הון מקנה לבית המשפט שיקול דעת להסיג את החילוט לטובת הטוען לזכות בהתקיים תנאים מיוחדים (סעיף 21(א) לחוק), או לחלופין כאשר מי שטוען לזכות ברכוש עומד בתנאי סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים (ה"מסלול הקנייני"). כמו כן מורה החוק, בסעיף 21(ד), כי אין לצוות על חילוט אלא לאחר שניתנה זכות טיעון למספר גורמים: לנידון, לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו או בשליטתו, ולמי שטוען לזכות ברכוש.

42. מלאכת פרשנות החריגים, המאפשרים לטוען לזכות ברכוש לזכות בנתח מכספי החילוט, לעיתים מורכבת היא, שכן לרוב מערבת שאלות מתחום המשפט הפלילי והמשפט האזרחי. בית המשפט, נדרש במסגרתה לערוך איזון בין חשיבות החילוט ככלי למאבק בפשיעה, לבין השאיפה למזעור הפגיעה החברתית שיצרו העבירות שבגינן נתבקש החילוט, ומניעת הפגיעה בצדדים שלישיים תמי לב, כאשר נקבע לא אחת על ידי בית המשפט העליון כי הרחבת יתר של החריגים עלולה להוביל להכשלת מטרות החילוט (ע"א 8487/09 **יהודה ניצני נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (27.10.13)).

43. מעצם טיבו פוגע הליך החילוט הפלילי בזכות הקניין, שזכתה להגנה חוקתית בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ועל כן יש צורך בהתחשבות באינטרסים אחרים, בכללם, הגנה על זכויותיהם של מי שאין להם יד ורגל בעבירות, נדרש לערוך איזון ראוי ולפעול על פי עקרון המידתיות המקובל (ראו: ע"פ 4496/04 **מח'נה נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] פסקה 6 (11.9.2005); ע"פ 80/19 **אהוד מאיר שאיבות בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (11.08.19); רע"פ 4526/18 **אלוביץ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (5.08.18)).

44. אם השימוש באמצעי החילוט דורש זהירות מרובה בשל הפגיעה הקשה בזכות הקניין של נאשם, על אחת כמה וכמה שיש להיזהר בשימוש באמצעי זה כשיש בו לפגוע פגיעה קשה בזכויותיו של צד שלישי שאין לו כל קשר אפילו לא ברמת חשד, לביצוע עבירה שכן זכות החילוט היא זכות הקיימת רק כלפי הנאשם ביחס לרכושו שלו. היא אינה קיימת כלפי רכוש שאינו שייך לנאשם (למעט מקרים חריגים, סעיף 21(ג) לחוק איסור הלבנת הון), שכן חילוט כזה אינו תורם להשגת תכליות החוקים הנ"ל לפגיעה במקורות ההון של עבריינים.

45. כאמור, על מנת להבטיח כי החילוט לא יפגע באופן בלתי מידתי בזכויות קנייניות של צד שלישי תמים, נקבעו סייגים לחילוט, ונטל השכנוע להוכחתם מוטל על הטוען לזכות ברכוש (ע"א 6702/04 **מאזן נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] פסקה 4 (10.11.2005)). צד שלישי הטוען לזכות בנכס תפוס או בנכס

- שמבוקש לחלט אותו רשאי להעלות טענותיו בפני בית המשפט ואף נקבע כי יינתן לו מעמד כבר בשלב הדיון בסעדים הזמניים (בש"פ 6159/01 **אבו עמר נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (8.10.2001)).
46. ככל שתוכח זכותו של צד שלישי, גוברת היא על צו החילוט. על כן, ככל שעולה בידי הטוען לזכות להראות כי אין לחלט את הרכוש בתום ההליך אף אם יורשע, ממילא גם אין מקום להורות על תפיסת הרכוש הזמנית, שכן היא נועדה לשרת את אפשרות החילוט בתום ההליך (ראו: ע"פ 1428/08 **המנהל המיוחד של חברת דור עדן חן בע"מ (בפירוק) נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (25.03.09); ע"א 6180/20 **ד"ר משה ויינברג ושות' נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.06.21)).
47. עוד נקבע שאמנם הדיון בבקשה יתנהל במישור הפלילי, אך לעניין נטל הוכחת זכויות בחפץ, לרבות הבעלות עליו, יחולו כללי המשפט האזרחי, שכן מדובר בבקשה שקשורה בעיקרה לזכויות הקניין של בעל החפץ (ראו: בש"פ 5105/20 **שמעון נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (25.05.2021); ע"פ 426/87 **שוקרי נ' מדינת ישראל**, [פורסם בנבו] (10.05.1988)).
48. בע"א 8679/06 **ולדימיר חביץ' נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (30.12.2008), הורחב מעגל הטוענים לזכות ברכוש מכוח סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון. נקבע, כי גם נושה אובליגטורי יכול להיחשב "טוען לזכות ברכוש", ובלבד שבידו "זכות מוכרעת" ביחס למסת הנכסים הכללית של הנאשם.
49. לסיכום, כל התנאים לעיל הן בחוק והן בפסיקה, נועדו למנוע הסתרת והברחת רכוש בידי עבריינים, כפי שנקבע בבש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נגד סיטבון** [פורסם בנבו] (31.10.2007) (להלן: "**ענין סיטבון**") ואביא דברים בשם אומרם:

"...מצב בו ניתן לסכל את מתן צו החילוט ואת מימושו באמצעות "טוען לזכות ברכוש" שלו זכות אובליגטורית בלבד, עלול לשרת היטב את עניינם של עבריינים מלביני הון, שיסכלו כל אפשרות לחילוט הרכוש באמצעות יצירת נושים פיקטיביים, או באמצעות התקשרות בעסקאות עם נושים המקורבים להם, שבעת צרה יתייצבו ויטענו לזכות ברכוש, יקבלוהו לחזקתם, אם תבקש המדינה לחלטו, ולמעשה יוותר הרכוש בידי העברייני..."

מן הכלל אל הפרט

50. לאחר עיון בחומר שהונח בפניי, השתכנעתי כי קיים פוטנציאל חילוט, וכי הצו שניתן לתפיסת הרכב מידי של מוחמד זערור הינו מידתי, ביחס להיקף העבירות ולשווי הרכוש התפוס. עוד שוכנעתי כי בחומר קיים בסיס איתן לכך שהצו ובהמשך בקשת הארכת תוקף תפיסת התפוסים, שיוך הרכב התפוס, בצדק, לחשוד מוחמד זערור ולא למשיב 2 שהתקשר עם המבקשת בהסכם לרכישת הרכב.
51. כעת, יש לבחון, האם חרף פסק הדין בהליך האזרחי, קיימת עילה להמשיך בהחזקת התפוס על ידי המשיבה ולענות על השאלה זכותו של מי גוברת: זכותה של המבקשת אשר מכרה את הרכב למשיב 2 וקיבלה פסק דין אזרחי שהכריע בזכות שלה, או זכותה של המדינה מכוח צו התפיסה שהוצא כדין עובר למתן פסק הדין האזרחי, כל זאת במסגרת בקשה לסעד זמני, עוד בטרם הוגש כתב אישום (ככל ויוגש) וטרם הוכרעה סוגיית החילוט.
52. כזכור, ביישום הוראות הדין וההלכה הפסוקה שפורטו בהרחבה לעיל, על מנת שהמבקשת תהא זכאית לנתח מכספי החילוט שיועדו למדינה, עליה לעמוד במספר תנאים: להוכיח שהינה "טוען לזכות ברכוש".

על מנת שתחשב כזו, עליה להצביע על זכות קניינית או מעין קניינית ברכב. לחלופין, עליה להיות נושה בעלת זכויות אובליגטוריות שהיא בעלת "זכות מוכרעת" ביחס למסת הנכסים הכללית של החשוד. אם מתקיימים התנאים לעיל, נפתחת בפניה הדרך להצביע על "נימוקים מיוחדים" המתקיימים בעניינה והמצדיקים הסגת החילוט מפניה. ואם ה"טוען לזכות ברכוש" היא בעלת זכות קניינית או מעין-קניינית, אזי פתוחה בפניה אף הדרך ללכת במסלול הקנייני, לפי סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים.

53. לאחר בחינת טיעוני הצדדים והחומר שהונח בפניי, עולה כי המבקשת הינה טוענת לזכות ולהלן אפרט. בהתאם לסעיף 33 לחוק המכר, תשכ"ט - 1968 (להלן: "**חוק המכר**") הבעלות בממכר עוברת עם מסירתו, אם לא הסכימו הצדדים על מועד אחר או על דרך אחרת להעברת הבעלות. מעיון בהסכם המכר מיום 3.8.21 (נספח א לבקשה), עולה התמונה הבאה:

"3. הקונה רכש בזה מן המוכר והמוכר מוכר בזה לקונה בתנאים כמפורט בהסכם זה.

4. א. תמורת הרכב ישלם הקונה למוכר סך של 800,000 ₪.

ב. התמורה תשולם בצ'ק בנקאי במעמד וכנגד מסירת החזקה ברכב לידי הקונה ביחד עם שטרות הבעלות.

ג. במידה והתמורה לא תשולם כרשום בסעיף 3 (ב), שטר המכר יישרק בידי המוכר עד לפרעון כל הצ'קים.

54. עוד מצוין בסעיפים 5 ו-6 כי הקונה נושא בנטל תשלום דוחות שיגיעו ובהסדרת ביטוח לרכב.
55. בנוסף, כעולה מהצהרת הרוכש (נספח ג' לבקשה), הצהיר הקונה שקיבל לחזקתו מהמבקשת את הרכב והוא מקבל אחריות מלאה לגבי הרכב בכל הנוגע לדוחות, קנסות, חיובי אגרה וכל תשלום או אחריות החלים על בעל הרכב.

56. אמנם, צוין בסעיף 4 (ג) "**במידה והתמורה לא תשולם כנדרש בסעיף 3 (ב), שטר המכר יישאר בידי המוכר עד לפרעון כל השיקים**", והלכה היא, כי העברת הבעלות במשרד הרישוי נושאת אופי דקלרטיבי ולא קונסטיטוטיבי (ראו: רע"א 5379/95 סהר חברה לביטוח בע"מ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, [פורם בנבו] (17.06.1997)). נוסחו של סעיף זה מעלה כי הצדדים לא התייחסו לרישום העברת הבעלות כרישום המשקף את העברת הבעלות בפועל, עם גמר התשלומים. אף נוסחם של יתר הסעיפים שהובאו לעיל בהסכמים השונים בין הצדדים, מחזק את המסקנה כי הצדדים אכן לא התכוונו לכך שהמבקשת תהיה הבעלים של הרכב, עד למילוי כל תנאיו של ההסכם.

57. דברים אלה התחדדו, לאחר עיון בחומר החקירה ועיון בחקירתו של דורון, מיום 22.11.2021, ממנה ניתן ללמוד על הלך הרוח וכוונת הצדדים בעת עריכת ההסכם, מהחקירה, מבלי לפרט מעבר לנדרש לנוכח השלב בו מצוי ההליך עולה כי מוחמד הגיע למשרד ביחד עם חשוד נוסף יקי הדר ועם משיב 2, ומוחמד רכש את הרכב באמצעות תשלום שיקים עתידיים. במעמד זה, הסביר דורון כי יעביר את הבעלות ברישום רק עם קבלת כל הכסף וכי מי שחתם על הסכם המכר היה משיב 2 בהוראת מוחמד. יוער בהקשר זה כי התנהלות זו תאמה רכישת רכבים אחרים על ידי החשודים בפרשה כעולה מחקירתו של דורון (חקירתו מיום 22.11.21 ש' 161-188). דברים נוספים המחזקים את הטענה של המשיבה כי הרכב נרכש על ידי מוחמד ונרשם על שם משיב 2 וכי העסקה התבצעה שלא על דרך העסקים הרגיל של המבקשת ניתן לראות בגרסתו של דורון מיום 29.11.21 (עמ' 8), כאשר הנ"ל אישר באופן מפורש כי מכירת רכב

בתשלומים התבצעה רק עבור החשודים מוחמד זערור ויקי הדר. מוחמד מילא פיו מים בקשר לרכב הזה בחקירותיו, ובחקירתו מיום 17.11.21 טען טענות שנסתרו בחומר הראיות הקיים. ואילו משיב 2 שמר על זכות השתיקה.

58. אם כן, בעניינו כעולה מההסכמים בין הצדדים, וכן כעולה מחקירות דורון במשטרה, מהן עולה כי עשה עסקאות עם חלק מן החשודים, לרבות בענין הרכב התפוס מושא הבקשה, באופן שונה ממהלך העסקים הרגיל, ניתן ללמוד כי אכן יש בסיס לטענת המשיבה כי אין למבקשת זכות קניינית בנכס אלא לכל היותר זכות אובליגטורית שאינה מכניסה אותה בגדר הסייגים המוגנים על ידי זכות הקניין והיא נסוגה מפני האינטרס הציבורי להבטיח אפשרות חילוט הרכב בסיום ההליך על דרך של המשך תפיסתו בידי המשיבה.

59. סקרתי את הדברים בהרחבה, על אף טענת המבקשת כי היא בעלת זכות מוכרעת, שכן גרסת המעורבים והתנהלותם משליכה על שאלת תום הלב, לגביה אפרט בהרחבה בהמשך.

60. כאמור, המבקשת טוענת כי היא מחזיקה בפסק דין הצהרתי, שהכיר בבעלות שלה ברכב, ומשכך מדובר בזכות מוכרעת ומכוח זה יש להורות על השבת הרכב לידיה. לאחר שבחנתי את הטענות וחומרי החקירה שהונחו בפניי הגעתי לכלל מסקנה כי חרף האמור לא ניתן להורות על שחרור הרכב התפוס. המבקשת אמנם הוכיחה כי היא מחזיקה בזכות מוכרעת מכוח פסק דין אזרחי, אולם לא עמדה בנטל להוכיח שרכשה את הזכויות בתמורה ובתום לב כנדרש. נתתי דעתי לטענות המבקשת לפיהן היא מכרה את הרכב למשיב 2 ולא רכשה את הזכויות, אלא ביקשה השבה בלבד, ואולם מצאתי לדחות טענות אלה שכן לא עסקינן במקרה רגיל בו חברה לכלי רכב תובעת השבה של הרכב בשל אי תשלום התמורה, כחלק מהתנהלות העסקית הרגילה אלא מדובר במקרה מיוחד בו שני חשודים דורון ומשיב 2 פעלו כדי אחת על מנת להבריח נכסים המיועדים לחילוט. וזאת לאור הטעמים שיובאו להלן.

61. על חוסר תום לבה של המבקשת ניתן ללמוד מייחוס מודעות למנהלה דורון, שהינו האורגן שלה, לפי תורת האורגנים. כאשר הונח בפניי חומר חקירה המלמד על קשריו ומעורבותו של דורון בפעילות חלק מן החשודים בפרשה לרבות משיב 2 ואחיו מוחמד. מהחומר עולה חשד מבוסס כי דורון היה מודע בכוח או בפועל להתנהלותו של מוחמד וחבריו, ובין היתר לגבי אופן המימון לרכישת הרכב והרצון להסוות מקור הכספים.

62. על כן, הטענות אשר הועלו בסעיף 13 לכתב התביעה של המבקשת ולפיהן **"...לתובעת אין ולא היה כל קשר לחקירה זו. מנהלה של המבקשת (להלן: "דורון") נקרא להתייצב לחקירה בעניין, וכך עשה. האמור מתייחס לאפשרות כי כנגד הנתבע הועלו טענות כספיות ולרבות בקשר עם הרכוש שבחזקתו"**. אינן מדויקות בלשון המעטה. זאת ועוד, ניכר כי במעמד הדיון, לא הציגו הצדדים להליך האזרחי תמונה מלאה, ואף לא קרוב לכך, ובית המשפט הכריע בסופו של יום, על יסוד טיעוני הצדדים הלקוניים שלא משקפים את הדברים כהווייתם ונתן פסק הדין על יסוד הסכמת הצדדים ובהעדר הגנה אמיתית מצד המשיב 2.

63. לנוכח מעורבותו של דורון כחשוד בפרשה, והקשרים שלו עם חלק מן החשודים בתיק (כפי שהעיד בעצמו בחקירתו), בנסיבות העניין, מסתברת הרבה יותר ההנחה שהמשיב 2 והמבקשת ידעו כי לא ניתן לבצע את המחאת הזכויות, בדמות "ויתור" של המשיב 2 על זכויותיו ברכב, לאחר ששילם חלק מהתשלומים בגינו, מאשר הטענה ההפוכה.

64. לזאת אוסיף, כי על אף שבכתב התביעה נטען כי שולם עבור הרכב סך של 225,000 ₪ כאשר יתר

ההמחאות חוללו על ידי הבנק (אע"פ שלא הוכח בפניי שאכן כך הדבר). ואולם, גם אם כך הם פני הדברים, ולא שולמו תשלומים נוספים עבור הרכב, הרי שבמעמד הדיון טען המשיב 2, כי הוא מסכים להחזיר את הרכב למבקשת ומסכים לבטל על ההסכם עם התובעת, ואין לו התנגדות שייקבע כי הרכב של המבקשת, ואין לו כסף לשלם לדורון. בכל שלב לא נטען על ידי המשיב 2 כי שילם ₪ 225,000 על חשבון הרכב.

65. זאת ועוד, הוכח על ידי המשיבה והמבקשת אף אישרה דברים אלה, כי במעמד ההליך האזרחי, ידעה גם ידעה המבקשת על צו התפיסה, יחד עם זאת לא מצאה לנכון לצרף את המדינה להליך ולגלות את כל העובדות כדבעי בפני בית המשפט האזרחי והיה עליה ועל המשיב 2 להניח שאסור להם להבריח תחת ידיהם את הרכב, לאור תכלית הצו שניתן.

66. הסדרי התשלום החריגים שנעשו עם החשודים ובכלל זה המשיב 2 ואחיו מוחמד, לרבות העברת החזקה ברכב כנגד תשלום שיקים עתידיים, בניגוד למהלך העסקים הרגיל כפי שהעיד על כך דורון בחקירותיו, אומרת דרשני ומקימה חשד בדבר מעורבותו של דורון בסיוע לחשודים בהלבנת ההון. זאת נוסף, על רישום הרכב על שם המשיב 2 בהנחיית מוחמד לאחר שהשיקים התקבלו על ידו.

67. ככל שעסקינן בהיקף ידיעתם של המשיב 2 והמבקשת, ניתן לקבוע כי הם ידעו או היו צריכים לדעת על כך שהמחאת הזכות בדמות "הוויתור" מצד המשיב 2 על זכויותיו ברכב למבקשת, לאחר ששולמו ₪ 225,000 עבור הרכב אסורה בוודאי כאשר המבקשת קיבלה תמורה כספית, שלכל הפחות היה צריך להעביר אותה או חלק ממנה לקופת החילוט. לפיכך, ניתן לקבוע כי ויתור המשיב 2 על זכויותיו ברכב למבקשת, והסכמתו למתן פסק דין הצהרתי על בעלותה ברכב, מבססת טענות המשיבה כי היא נועדה על מנת לנסות ולהבריח את התמורה שאמורה להגיע ממכירת הרכב מתוך סך נכסיו של החשוד מוחמד, בניגוד לצו שניתן.

68. אציין כי התלבטתי לא מעט, באשר לטענת המבקשת כי מרגע שהתקבל פסק הדין האזרחי, לא ניתן להמשיך ולהחזיק בתפוסים, ואולם סבורני כי קבלת טענות המבקשת, תוביל לתוצאה ממנה הזהיר בית המשפט העליון בענין סיטבון - הברחת נכסים. אם תתקבל טענת המבקשת הרי שבלא מעט מקרים, כאשר ייתפסו נכסים כדין על ידי המדינה לצורך חילוט עתידי, יפנו החשודים להליך אזרחי ויתורו האחד לשני בין בתמורה ובין בלא תמורה על נכסיהם ויכתבו עובדות בשטח. תוצאה משפטית כזו אינה יכולה להתקבל והיא תרוקן מתוכן את כל תכלית החילוט ותעודד חשודים לפנות לערכאות משפטיות ולקבל הכרעות סותרות.

69. גם מבחינה פרקטית ובשים לב למספר הגדול של צווי התפיסה אשר ניתנים מדי יום בבתי משפט השלום, פתיחת הדלת להשגה עקיפה על צווי תפיסה, במסגרת הליך אזרחי, עלולה להוביל לכך שמותבים שונים בבית משפט מסוים ישמשו, כדבר שבשגרה, מעין "ערכאת ערעור בפועל" זה על זה, כפי שאכן אירע במקרה דנן. זהו מצב דברים שאינו רצוי ואינו ראוי.

70. לסיום, בפסיקה נקבע כי ניתן להשוות את צו התפיסה לצו עיקול, שנועד להבטיח מימוש פסק דין בתביעה אזרחית. מכאן, שאין מניעה לתפוס את כלל הנכסים (כל עוד שווים מסתכם כדי הסכום שניתן יהא לעתור לחילוטו, וכאן עסקינן בעשרות מיליוני שקלים לשיטת המדינה). במקרה דנן אין לבטל את הצו הראשון, מכיוון שהוא תפס את הרכב כדין בעת שהיה בחזקת החשוד, וכאשר התפיסה היתה לפני

המחאת הזכות "הויתור" שנעשה על ידי משיב 2 למבקשת. צו התפיסה הגביל את עבירותה של הזכות של החשוד בוודאי כאשר מכוח צו התפיסה חל איסור דיספוזיציה על התפוס והמשיב 2 לא יכל בפועל "לוותר" על זכויותיו ברכב בעת שעשה כן, במעמד הדיון האזרחי.

71. בשולי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, אעיר שהיה ראוי ונכון כי המשיבה במסגרת הבקשה להארכת תפוסים או במועד שנודע לה על מתן פסק הדין האזרחי, לפי המוקדם, תידע את בית המשפט בעובדות אלה שהיה בהם כדי להציג תמונה מלאה לבית המשפט ולייעל את ההליכים בתיק זה.

סוף דבר

72. אני דוחה את בקשת המבקשת להשבת הרכב לידה ומורה על הארכת החזקת התפוס על ידי המדינה בבקשה נשוא תיק ה"ת 16660-05-22 ב- 180 ימים החל מיום 16.05.22.

ניתנה היום, י"א אב תשפ"ב, 08 אוגוסט 2022, בהעדר
הצדדים.